

Bruxelles, den 30.9.2020
COM(2020) 625 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

om etablering af det europæiske uddannelsesområde inden 2025

{SWD(2020) 212 final}

Uddannelse er afgørende for det europæiske samfunds og den europæiske økonomis vitalitet. Formålet med det europæiske uddannelsesområde er at give uddannelsessamfund adgang til den støtte, de har behov for, således at de kan varetage deres grundlæggende opgaver i en udfordrende og spændende tid — Kommissionens formand Ursula von der Leyen

1 INDLEDNING

I sine politiske retningslinjer forpligtede Kommissionens formand Ursula von der Leyen sig til at gøre det europæiske uddannelsesområde til en realitet inden 2025. Uddannelse er grundlaget for personlig udfoldelse, beskæftigelsesegnethed og et aktivt og ansvarligt medborgerskab. Retten til inkluderende uddannelse og livslang læring af høj kvalitet er forankret i det første princip i den europæiske søjle for sociale rettigheder. EU er i færd med at nulstille sin vækststrategi baseret på bæredygtighed med grøn og digital omstilling som drivkræfter for forandring. Uddannelse er kernen i den europæiske levevis og styrker den sociale markedsøkonomi og demokratiet kendetegnet ved frihed, mangfoldighed, menneskerettigheder og social retfærdighed.

I juli vedtog Det Europæiske Råd en genopretningsplan af hidtil uset omfang for at afbøde virkningerne af covid-19 for vores økonomier og samfund og for at fremme Europas stærke genopretning og omstillingen og reformen af vores økonomier. Investering i uddannelse og effektiv anvendelse af færdigheder vil i den forbindelse være afgørende for at støtte Europas økonomiske og sociale velstand.

Covid-19-pandemien har stor indvirkning på uddannelsessystemerne i Europa. Over 100 millioner europæere i uddannelsessektoren står nu i en ny situation med nye og udfordrende lærings-, undervisnings- og kommunikationsmetoder. Det er afgørende at undgå, at sundhedskrisen bliver en strukturel hindring for læring og udvikling af færdigheder, der påvirker unges beskæftigelsesudsigter og indtjening samt ligheden og inklusionen i samfundet som helhed. Medlemsstaterne bestræber sig på at samarbejde på EU-plan om deres indsats for at opbygge modstandsdygtige og fremtidsorienterede uddannelsessystemer og skabe grundlaget for et europæisk uddannelsesområde.

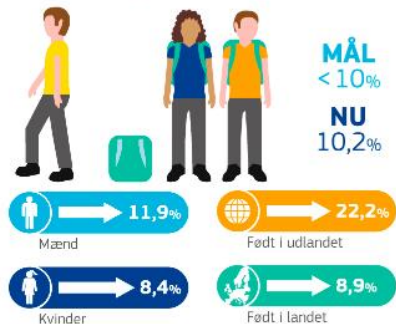
I denne meddelelse præsenteres en styrket tilgang for at sikre, at det europæiske uddannelsesområde bliver en realitet inden 2025. Det europæiske uddannelsesområde hænger sammen med Next Generation EU og Den Europæiske Unions langsigtede budget for 2021-2027.

I forbindelse med skabelsen af forudsætningerne for og iværksættelsen af de nødvendige foranstaltninger til støtte for genopretningen og modstandsdygtigheden, er politikker, som sætter mennesket i centrum, mere afgørende end nogensinde før. Førskoleundervisning og børnepasning, skoler, erhvervsuddannelse (VET), videregående uddannelse, forskning, voksenuddannelse samt ikkeformel læring spiller en central rolle. Sådanne politikker skal

udvikle en holistisk tilgang til uddannelse og anerkende dens iboende almindelige værdi, der sikrer, at den enkelte kan bidrage til og deltage fuldt ud i samfundet.

Det europæiske uddannelsesområde er frugten af årtiers uddannelsessamarbejde på EU-plan. Strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet (ET 2020) bidrog til at skabe tillid og gensidig forståelse til støtte for de første initiativer vedrørende det europæiske uddannelsesområde¹ og nationale reformer og lettede uddannelsessektorens svar på covid-19-pandemien.

Unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt (18-24 år)

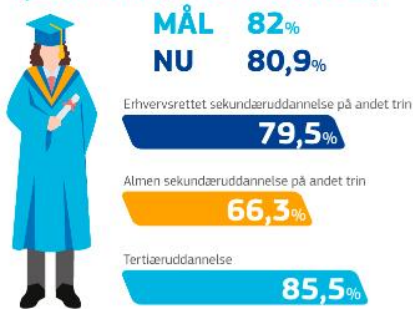
Kilde: Eurostat (EU-LFS, 2019).

Førskoleundervisning (alder 4+)

Kilde: Eurostat (UOE, 2018).

Beskæftigelsesfrekvens for nyuddannede (i alderen 20-34 år)

Kilde: Eurostat (EU-LFS, 2019).

Opnåelse af tertiæruddannelse (i alderen 30-34 år)

Kilde: Eurostat (EU-LFS, 2019).

Dårlige resultater i

Kilde: OECD (PISA, 2018).

Voksnes deltagelse i læring (i alderen 25-64 år)

Kilde: Eurostat (EU-LFS, 2019).

Illustrationer: © Europa-Kommissionen

Resultater af det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet

¹ Beskrevet i Kommissionens arbejdsdokument.

Det hidtidige samarbejde har allerede været meget frugtbart, idet lærerne er blevet styrket, den almene uddannelse er blevet forbedret, og der er sket en tilpasning til den digitale omstilling og opstillet nye principper for forbedring af erhvervsuddannelserne. Desuden blev der i ET 2020 fastsat fælles EU-mål ("benchmarks") og udviklet en bred vifte af værktøjer til gensidig læring og politiske støtteværktøjer, som tilskyndede medlemsstaterne til at fokusere deres indsats på de mest presserende prioriteter. Som illustreret ovenfor er følgende resultater opnået i 2020:

- Næsten 95 % af alle børn deltager i førskoleundervisning fra det fyldte 4. år. Denne yderst vigtige uddannelsesfase kan nu højne kvalitetsstandarderne, navnlig for børn fra dårligt stillede miljøer.
- Andelen af unge med en gennemført videregående uddannelse er steget voldsomt i løbet af det seneste årti, og EU har således endog mere end opfyldt det mål på 40 %, der blev fastsat i 2009. Højere gennemførelsesprocenter for videregående uddannelser betyder bedre muligheder for at finde og fastholde arbejde, højere indtjening og større deltagelse i det demokratiske liv.
- Andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet uden et bevis for sekundæruddannelse på gymnasialt niveau og ikke længere er under uddannelse, er faldet fra 14 % i 2009 til 10,2 % i 2019 og opfylder dermed praktisk talt EU-målet på 10 %. Dette bidrager til at afbøde risikoen for, at unge fanges i en situation med lavt uddannelsesniveau.
- EU nåede ikke sit mål om at få andelen af 15-årige, der klarer sig dårligt i læsning, matematik og naturvidenskab, ned under 15 % senest i 2020. EU som helhed halter bagefter på alle tre områder, idet mere end én ud af fem 15-årige ikke kan klare enkle opgaver i disse fag, og resultaterne hænger nøje sammen med den socioøkonomiske status.
- Beskæftigelsesfrekvensen for nyuddannede steg til 80,9 % i 2019, hvilket er en støt stigning fra det rekordlave niveau på 74,3 % i 2013 og nærmer sig EU's mål på 82 %.
- Til dels på grund af følgerne af finanskrisen nåede voksnes deltagelse i læring ikke op på 15 %, men steg til 10,8 % i 2019, og der er store forskelle mellem medlemsstaterne.

I den nye strategiske dagsorden 2019-2024 for EU, der blev vedtaget af Det Europæiske Råd den 20. juni 2019, understreges det, at medlemsstaterne skal "*øge investeringerne i menneskers færdigheder og uddannelse*". Under deres allerførste fælles politiske drøftelse den 8. november 2019 blev undervisnings- og finansministrene enige om, at investeringer i uddannelse, færdigheder og kompetencer er en nødvendighed for alle medlemsstater, og at det bør være en strategisk prioritet for EU². For nogle medlemsstater er den umiddelbare udfordring at sikre et passende niveau for investering i uddannelse. For andre er hovedudfordringen at bruge midlerne effektivt og virkningsfuldt.

² I Rådets resolution om videreudvikling af det europæiske uddannelsesområde opfordres medlemsstaterne og Kommissionen til at "fremme samarbejde og udveksling af dokumentation for fordelene ved investeringer i uddannelse, idet bedre viden, data og analyser vedrørende fordelene ved effektive offentlige investeringer i uddannelse kan hjælpe medlemsstaterne til at udvikle mere inklusive, effektive og receptive uddannelsessystemer, samtidig med at medlemsstaterne slipper for yderligere administrative byrder".

Erasmus+-programmet har bidraget til at støtte udviklingen af god praksis og øge samarbejdet om nationale reformer og til at yde finansiel støtte til gennemførelsen af foranstaltninger på EU-plan, f.eks. ved at understøtte EU's tilsagn om at fremme medborgerskab, grundlæggende frihedsrettigheder, tolerance og ikkediskrimination gennem uddannelse. De europæiske struktur- og investeringsfonde har stillet midler til rådighed til gennemførelse af systemiske nationale reformer. Strukturreformstøtteprogrammet har ydet teknisk støtte til medlemsstaternes reformer af uddannelsessystemerne.

Disse aktiviteter har fået meget stor politisk anerkendelse, hvilket har øget EU's ambitioner på uddannelsesområdet. I Romerklæringen fra marts 2017 forpligtede EU's stats- og regeringschefer sig til at arbejde hen imod en "Union, hvor unge får den bedste uddannelse og kan studere og finde beskæftigelse på hele kontinentet"³. I den europæiske søjle for sociale rettigheder, som EU's ledere i fællesskab proklamerede på det sociale topmøde i Göteborg i 2017, er det første princip retten til inkluderende uddannelse og livslang læring af høj kvalitet⁴. Det Europæiske Råd understregede i sine konklusioner af 14. december 2017⁵, at "uddannelse og kultur er afgørende for at opbygge inklusive og sammenhængende samfund og for at opretholde vores konkurrenceevne", og identificerede en række prioriterede indsatsområder i overensstemmelse med Kommissionens vision for det europæiske uddannelsesområde⁶. Kommissionen gik videre med dette mandat i de oprindelige initiativer vedrørende det europæiske uddannelsesområde på en række områder⁷.

Det europæiske uddannelsesområde vil i synergi med den europæiske dagsorden for færdigheder⁸, den fornyede politik for erhvervsrettet uddannelse⁹ og det europæiske forskningsrum udnytte viden og gøre den til grundlaget for Europas genopretning og velstand baseret på fælles principper for inklusion, mobilitet og innovation. Disse initiativer vil sammen med den nye strategi for ligestilling mellem mænd og kvinder 2020-2025¹⁰ bidrage til at fremme en gnidningsløs overgang fra skole til akademisk uddannelse, erhvervsrettet uddannelse og arbejde og gøre livslang læring til en realitet. De vil også fremme en kønsneutral kultur og bidrage til at bekæmpe racisme og alle former for forskelsbehandling, herunder kønsstereotyper.

³ Romerklæringen (2017) <https://www.consilium.europa.eu/da/press/press-releases/2017/03/25/rome-declaration/pdf>.

⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_da

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/media/32208/14-final-conclusions-rev1-da.pdf>

⁶ COM(2017) 673 final.

⁷ Udvikle Europauniversiteter, gøre det lettere for unge at studere i udlandet med nye tjenester udviklet inden for rammerne af det europæiske studiekort, fremme automatisk gensidig anerkendelse af kvalifikationer og læring i udlandet i medlemsstaterne, forbedre sprogundervisningen og -læringen, slutte op om fælles værdier, styrke kvaliteten af førskoleundervisning og børnepasningsordninger, fastlægge en ny strategisk ramme for unge afdækkede færdiguddannedes beskæftigelsesegnethed og videre læringsforløb, støtte tilegnelsen af nøglekompetencer og styrke digital læring gennem handlingsplanen for digital uddannelse.

⁸ Meddelelse fra Kommissionen om den europæiske dagsorden for færdigheder med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed (COM(2020)274 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0274&from=EN>

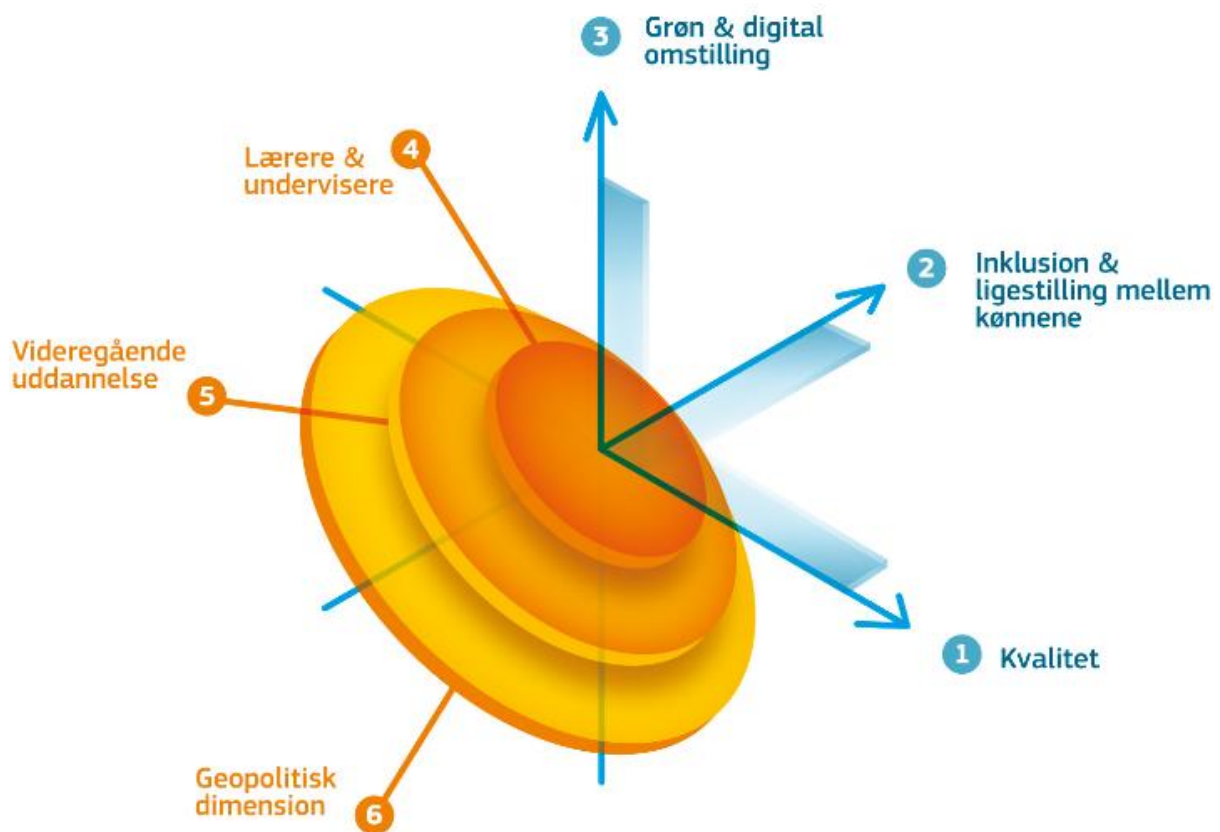
⁹ Forslag til Rådets henstilling om erhvervsrettet uddannelse med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed (COM(2020)275 final).

¹⁰ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/qanda_20_357

På grundlag af disse resultater og i overensstemmelse med Rådets resolution om videreudvikling af det europæiske uddannelsesområde fra november 2019¹¹ indeholder denne meddelelse en vision for, hvordan det europæiske uddannelsesområde bliver en realitet inden 2025, og der redegøres for de konkrete skridt, der skal tages for at gennemføre denne ambition.

2 ET AMBITIØST EUROPÆISK UDDANNELSESOMRÅDE

Kommissionen foreslår at konsolidere de igangværende bestræbelser og videreudvikle det **europæiske uddannelsesområde i seks dimensioner.**

2.1 Kvalitet

Uddannelse af høj kvalitet giver de unge viden, færdigheder og holdninger, så de kan trives i tilværelsen og klare de mange udfordringer, de kommer til at stå over for. På EU-plan omfatter visionen for kvalitet i uddannelse:

¹¹ Rådets resolution om videreudvikling af det europæiske uddannelsesområde for at støtte fremtidsorienterede uddannelsessystemer (EUT C 389 af 18.11.2019, s. 1), <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13298-2019-INIT/da/pdf>

- Beherskelse af grundlæggende færdigheder, herunder digitale kompetencer, hvilket er en forudsætning for at kunne trives i tilværelsen, finde et tilfredsstillende job og blive engagerede borgere¹². I 2018 lå den gennemsnitlige andel af elever med dårlige resultater i EU — andelen af elever, der ikke kan udføre opgaver i grundlæggende matematik, naturvidenskab og læsning, ifølge OECD's PISA-undersøgelse — på 22,5 % i læsning, 22,9 % i matematik og 22,3 % i naturvidenskab. I perioden 2009-2018 forværredes resultaterne i naturvidenskab og læsning på EU-plan, mens de var stabile i matematik. I 2019 angav en femtedel af de unge i Europa, at de ikke havde grundlæggende digitale færdigheder¹³. Alligevel har nogle EU-lande været i stand til at forbedre deres resultater over tid, indføre strukturelle uddannelsesreformer, øge skolernes autonomi, bekæmpe uligheder fra skolealderen og investere i lærere. Manglende tilegnelse af disse grundlæggende færdigheder, som er nødvendige for videre læring, skaber kvalifikationskløfter, der har store konsekvenser for den enkelte livet igennem og nødvendiggør afhjælpende voksenuddannelsesforanstaltninger¹⁴.
- Beherskelse af tværfaglige færdigheder, f.eks. kritisk tænkning, iværksætterkultur, kreativitet og aktivt medborgerskab, gennem tværfaglige, learnercentrerede og udfordringbaserede tilgange.
- Fremme af lærendes og læreres ret til mobilitet og af institutionernes frihed til at samarbejde med hinanden i og uden for Europa. Læringsmobilitet og samarbejde på tværs af grænserne er stærke drivkræfter for forbedring af uddannelsesinstitutionernes kvalitet. Mange undervisere og lærende oplever dog stadig i praksis en lang række hindringer for tværnational mobilitet. Det kan skyldes, at de er ikke blevet tilstrækkelig informeret og vejledt om læringsmobilitet, at de ikke er tilstrækkelig forberedt i forhold til sprogindlæring, eller at de har problemer med at få adgang. Der kan være finansielle hindringer, manglende portabilitet af studiestøtteordninger, manglende fuld anerkendelse af læringsresultater og kvalifikationer, der er opnået i mobilitetsperioden, og vanskeligheder med at kombinere mobilitet med krav i læseplaner, som afskrækker lærende og undervisere i at udøve denne ret til fri bevægelighed. Fremtidens læringsmobilitet skal også være miljømæssigt bæredygtig og klar til at tage digitale udfordringer og muligheder op.
- Fremme af sprogindlæring og flersprogethed. At kunne tale forskellige sprog er en forudsætning for at kunne studere og arbejde i udlandet og få fuld indsigt i Europas kulturelle mangfoldighed. Det giver lærende og lærere mulighed for at drage fordel af et reelt europæisk læringsrum. Evaluering og mobilisering af lærendes sproglige baggrund.
- Støtte til lærere i håndteringen af sproglig og kulturel mangfoldighed i skolen er afgørende for at fremme uddannelse af høj kvalitet, navnlig ved at rette op på vedvarende dårlige læsefærdigheder. Denne tilgang bidrager også til at øge uddannelsesresultaterne for elever og unge med indvandrerbaggrund.

¹² For den afgørende rolle, som grundlæggende færdigheder spiller, se Rådets henstilling af 22. maj 2018 om nøglekompetencer for livslang læring (EUT C 189 af 4.6.2018, s. 1).

¹³ [Indeks over den digitale økonomi og det digitale samfund 2019](#).

¹⁴ Hanushek, E.A. and Woessmann, L., *The Economic Benefits of Improving Educational Achievement in the European Union: An Update and Extension*, European Expert Network on Economics of Education (EENEE), Analytical Report No. 39, 2019

- Anskuelse af uddannelse i et europæisk perspektiv skal give lærende indsigt i, hvad Europa som helhed og Unionen i særdeles betyder i deres dagligdag. Dette europæiske perspektiv supplerer de nationale og regionale perspektiver og bør ansues på en dynamisk og pluralistisk måde, der tilskynder til kritisk tænkning.
- Bevarelse af uddannelsesinstitutioner som et sikkert miljø uden vold, mobning, skadelig tale, desinformation og alle former for forskelsbehandling.

2.2 Inklusion og ligestilling mellem mænd og kvinder

Uddannelse mindsker ikke uligheder forbundet med socioøkonomisk status, selv om de mest effektive uddannelsessystemer er de systemer, hvor der er fokus på lighed¹⁵. I Europa følger den enkeltes uddannelsesmæssige erfaringer sociale mønstre. Studerende fra dårligt stillede miljøer er overrepræsenteret blandt dem, der klarer sig dårligt. Dårlige resultater i læsning og skolefrafald er i gennemsnit højere blandt drenge end piger¹⁶. Landdistrikterne sakker bagud, og studerende med indvandrerbaggrund¹⁷ klarer sig dårligere i skolen. Covid-19-pandemien har i den grad fremhævet betydningen af inklusion og retfærdighed i uddannelse og vist, at det er relevant, hvor de studerende og familierne bor. Tiltag, der skal vende udviklingen på det europæiske uddannelsesområde:

- Uddannelsesniveau og resultater bør afkobles fra social, økonomisk og kulturel status for at sikre, at uddannelsessystemerne styrker den enkeltes evner og muliggør opadgående social mobilitet. Førskoleundervisning og børnepasning spiller en afgørende rolle i denne forbindelse¹⁸. Det er også vigtigt at dække uddannelsesbehovene hos elever med et højt læringspotentiale på en inklusiv måde.
- Uddannelsessystemer på alle niveauer bør overholde FN's konvention om rettigheder for personer med handicap.
- Erhvervsuddannelsessystemer, der kan hjælpe unge med at få adgang til et arbejdsmarked under forandring og sikre, at voksne deltager i programmer, der er skræddersyet til den dobbelte grønne og digitale omstilling, bør være mere fleksible, modstandsdygtige og fremtidssikrede i overensstemmelse med Kommissionens forslag til Rådets henstilling om erhvervsrettet uddannelse.
- Solide og inklusive strategier for livslang læring bør gøre det muligt for dem, der har forladt uddannelsessystemet tidligt, at genoptage deres uddannelse, og de personer, der har behov for det, bør kunne få adgang til programmer for videregående uddannelse

¹⁵ I EU27 har blot 9,5 % af eleverne i den øvre socioøkonomiske fjerdedel i indekset opnået dårlige resultater. Denne andel er helt oppe på 36,4 % for elever i den nedre fjerdedel af den socioøkonomiske skala (PISA 2018, Fælles rapport om beskæftigelsen 2019).

¹⁶ Se OECD (2015) for en analyse af sammenhængen mellem læringsresultater og unge mænd og kvinder, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. The ABC of Gender Equality in Education: Aptitude, Behaviour, Confidence. Paris: PISA, OECD Publishing, Paris, findes på: <https://doi.org/10.1787/9789264229945-en>, s. 32: "Uddannelsesniveau, læse- og skrivefærdigheder og studieretning er f.eks. alle faktorer, der bestemmer sandsynligheden for, at 16-29-årige hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse". OECD (2015). The ABC of Gender Equality in Education: Aptitude, Behaviour Confidence. Paris: PISA, OECD Publishing, Paris, findes på: <https://doi.org/10.1787/9789264229945-en>.

¹⁷ Begrebet "personer med migrantbaggrund" omfatter både indvandrere og deres indfødte børn (den såkaldte "anden generation"). OECD's PISA-definition af elever med indvandrerbaggrund omfatter alle studerende født i udlandet (i og uden for EU) samt indfødte studerende, hvis forældre er født i udlandet.

¹⁸ Beskrevet i Kommissionens arbejdsdokument.

og erhvervsuddannelse for at erhverve eller opdatere de færdigheder, som fremtidens job kræver, også ældre.

- Det grænseoverskridende samarbejde bør styrkes inden for ungdomsarbejde og inden for sport og kultur for at fremme ikkeformel læring, herunder forbindelsen til formel uddannelse.

Kvinder i EU har i gennemsnit et højere uddannelsesniveau end mænd, og andelen af unge kvinder, der forlader uddannelsessystemet tidligt, er lavere. Der er dog stadig kønsforskelle på visse videnskabelige fagområder, ofte på områder med bedre betalte job. Selv om kvinders IT-færdighedsniveau ifølge uddannelsesundersøgelser¹⁹ er højere, udgjorde de i 2018 blot 26 % af de studerende inden for ingeniørvirksomhed, fremstillingsvirksomhed og bygge- og anlæg og blot 18 % inden for IKT²⁰. Endvidere er kvinder stadig underrepræsenteret på lederniveau på videregående uddannelsesinstitutioner. I det europæiske uddannelsesområde bør uddannelsessystemerne gøre følgende:

- Sikre bedre inddragelse af ligestillingsaspektet²¹ i uddannelsesprocesser og -institutioner. Drengene og piger har lige adgang til uddannelse, men det nye fokus for ligestilling i uddannelse er at respektere alle drenge og piger på lige fod og give dem ordentlige vilkår, således at de kan udvikle sig til helstøbte voksne i skoler og på universiteter. Sexistisk adfærd og seksuel chikane rammer især piger og unge kvinder og hæmmer deres uddannelse. Uddannelsesmiljøet er en enestående ramme, hvor drenge og piger kan udvikle sig til voksne, som respekterer deres egen og deres jævnaldrenes identitet fuldt ud.
- Udfordre og nedbryde kønsstereotyper, navnlig dem, der begrænser drengenes og pigers valg af studieretning, men også alle dem, der kan sættes fokus på i uddannelsespraksis og undervisningsmateriale. Traditionelt mande- eller kvindedominerede erhverv skal åbnes yderligere op for det underrepræsenterede køn.
- Arbejde hen imod den rette kønsbalance i ledende stillinger, herunder på videregående uddannelsesinstitutioner.

2.3 Den grønne og digitale omstilling

Uddannelsespolitikker og investeringer med fokus på inklusiv grøn og digital omstilling er nøglen til Europas fremtidige modstandsdygtighed og velstand. Ifølge Kommissionens sommerprognose vil EU's økonomi opleve et fald på 8,3 % i 2020 og en stigning på ca. 5,8 % i 2021. Arbejdsløsheden i EU vil stige fra 6,7 % i 2019 til 9 % i 2020, inden den igen falder til 8 % i 2021²². Unge mennesker, der træder ind i arbejdsstyrken på nuværende tidspunkt, vil finde det vanskeligere at sikre sig deres første job. Arbejdsfordelingsordninger, løntilskud

¹⁹ IT-færdighedsniveau ifølge undersøgelsen International Computer and Information Literacy Study 2018 (ICILS). Mere på: <https://www.iea.nl/studies/iea/icils/2018>.

²⁰ Data for ISCED 5-8, source [educ_uoe_enra03](#)

²¹ Ifølge Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder er politikker og programmer, der inddrager kønsaspektet, politikker og programmer, der tager hensyn til de særlige vilkår, som gør sig gældende for både kvinders og mænds liv, og som har til formål at fjerne uligheder og fremme ligestilling mellem kønnene, herunder en ligelig fordeling af ressourcerne, og som således har fokus på og integrerer kønsaspektet.

²² Europa-Kommissionens sommerprognose 2020 om en dyb, men ujævn recession, en usikker genopretning, DG ECFIN.

støtte til virksomheder vil begrænse tabet af arbejdspladser, men covid-19-pandemien vil alligevel have alvorlige konsekvenser for arbejdsmarkedet. Digitale færdigheder er en nødvendighed i en verden efter covid-19. Næsten alle former for videre uddannelse og job i alle sektorer vil kræve en eller anden form for digitale færdigheder, men i gennemsnit mangler to ud af fem europæere mellem 16 og 74 år disse færdigheder²³.

Omstillingen til en miljømæssigt bæredygtig, cirkulær og klimaneutral økonomi har betydelige beskæftigelsesmæssige og sociale konsekvenser²⁴. Borgerne forventer, at deres regeringer gør beskyttelse af miljøet til en prioritet i forbindelse med planlægningen af genopretningsforanstaltninger, der iværksættes for at afhjælpe de økonomiske og sociale konsekvenser af covid-19-krisen, for således at fremme omstillingen til en grønnere og mere digital verden²⁵. Kun med de rette færdigheder og den rette uddannelse kan Europa opnå en bæredygtig økonomisk genopretning med fokus på den grønne og digitale omstilling og samtidig vise globalt lederskab, f.eks. ved at styrke sin position i den globale konkurrence og holde fast i sit tilsagn om en retfærdig omstilling. Opfyldelse af forandringsambitionen:

- Der er behov for gennemgribende ændringer af vores adfærd og færdigheder, i første omgang i uddannelsessystemerne og -institutionerne som katalysatorer. Foranstaltningerne bør tage sigte på at ændre adfærden, fremme færdigheder for en grøn økonomi, opbygge ny bæredygtig uddannelsesinfrastruktur og renovere eksisterende bygninger ("reoveringsbølge") og derved skabe gunstige betingelser for disse ændringer²⁶.
- Den grønne omstilling kræver desuden investeringer i uddannelse for at øge antallet af fagfolk, der arbejder hen imod en klimaneutral og ressourceeffektiv økonomi.
- Omstillingen til bæredygtighed bør støttes effektivt ved at integrere miljøbæredygtighedsperspektiver i naturvidenskaben og de humanistiske videnskaber og støtte nye færdigheder, metoder, processer og kulturer.
- Uddannelse på alle niveauer bør give borgerne digitale færdigheder, men også andre kompetencer såsom iværksætterkultur og læringskompetence, som er nødvendige for at kunne navigere på et arbejdsmarked, der ændrer sig i takt med den teknologiske udvikling.

2.4 Lærere og undervisere

Lærere, undervisere og undervisningspersonale er kernen i uddannelse. De spiller den vigtigste rolle med hensyn til at gøre uddannelse til en frugtbar oplevelse for alle lærende. Millioner af lærere i hele Europa skulle hurtigt tilpasse sig skolelukninger som følge af covid-19-pandemien. De gik forrest i indsatsen for at sikre, at læringen fortsatte ved brug af innovativ fjernundervisning af deres studerende i isolation. Uden undervisere og lærere, er der

²³ Indeks over den digitale økonomi og det digitale samfund (DESI): <https://digital-agenda-data.eu/charts/analyse-one-indicator-and-compare-countries>

²⁴ Kommissionens oplæg "På vej mod et bæredygtigt Europa i 2030".

²⁵ Ifølge en IPSOS-undersøgelse, der blev gennemført i 16 store lande rundt om i verden i maj 2020, forventer tre ud af fire borgere, at deres regering prioriterer beskyttelse af miljøet ved planlægningen af genopretningen efter coronaviruspandemien.

²⁶ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Den europæiske grønne aftale (COM(2019) 640 final).

ingen innovation, ingen inklusion og ingen forandringskabende uddannelseserfaringer for lærende. Visionen for lærerfaget i det europæiske uddannelsesområde er yderst kompetente og motiverede undervisere, der har forskellige muligheder for støtte og faglig udvikling igennem deres forskellige karriereforløb. I det europæiske uddannelsesområde bør undervisning være et værdsat erhverv:

- Der er behov for en højt kompetent, entusiastisk og engageret professionel arbejdsstyrke. Dette handler i første omgang om at afhjælpe lærermanglen. I de fleste EU-lande er der lærermangel, enten over hele linjen eller i specifikke fag såsom naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM-fag) eller inden for undervisning af elever med særlige behov. Da omkring en tredjedel af lærerne går på pension i løbet af de næste ti år, skal der først og fremmest fokuseres på fastholdelse og regeneration.
- Det er nødvendigt at revurdere lærerfaget i samfundsmæssig — og i nogle medlemsstater — også i økonomisk henseende. Kun én ud af fem lærere på første trin af sekundæruddannelsen mener, at samfundet værdsætter deres fag, og omkring halvdelen anførte, at den store administrative byrde var en stressfaktor i faget²⁷.
- Lærere og undervisere har brug for muligheder for løbende faglig udvikling. OECD's internationale undersøgelse af undervisning og læring (TALIS) viste, at et betydeligt antal lærere angiver, at de har behov for at udvikle deres kompetencer til at undervise elever med særlige behov, anvende digitale teknologier og undervise flersprogede og multikulturelle klasser²⁸.
- International mobilitet for studerende, lærere og lærerpraktikanter bør indgå i læreruddannelsen for at give større adgang til de mange forskellige undervisningsmetoder af høj kvalitet og opfylde elevernes behov.

2.5 Videregående uddannelse

Mobilitet for studerende og ansatte har gradvist åbnet op for de videregående uddannelser og styrket grundlaget for et struktureret samarbejde. Bologna-processen var en drivkraft for internationalisering og mobilitet. Merværdien af mobilitet er klar, idet der er dokumentation for, at studieophold i udlandet øger karrieremulighederne væsentligt. 80 % af de studerende under Erasmus+ får ansættelse mindre end tre måneder efter uddannelsens afslutning. Det er imidlertid kun 5 % af de studerende, som kan deltage i Erasmus+. Spørgsmålet om økonomi er fortsat en af de hyppigste årsager til, at studerende ikke tager på udlandsophold, tæt efterfulgt af bekymringer over anerkendelse af læring. Inden for rammerne af de 41 pilotprojekter med Europauniversiteter tester mere end 280 videregående uddannelsesinstitutioner i hele EU nye modeller for et tættere og mere ambitiøst samarbejde²⁹.

²⁷ <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/document-library-docs/volume-1-2019-education-and-training-monitor.pdf>

²⁸ https://read.oecd-ilibrary.org/education/talis-2018-results-volume-i_1d0bc92a-en#page1

²⁹ Europauniversiteterne er tværnationale alliancer af videregående uddannelsesinstitutioner, der skal udvikle et langsigtet strukturelt og bæredygtigt samarbejde. De mobiliserer tværfaglige teams af studerende og akademikere gennem en udfordringsbaseret tilgang i tæt samarbejde med forskere, erhvervslivet og civilsamfundet. Europauniversiteterne vil samle deres onlineresourcer og fysiske ressourcer, kurser, ekspertise, data og infrastruktur for at udnytte deres styrker og styrke de

Den videregående uddannelsessektor har vist sin modstandsdygtighed over for forandringer under covid-19-pandemien. Krisen skærpede dog også udfordringerne med digitalisering, innovativ pædagogik, inklusion og trivsel, støtte til studerende, forskere og personale, mobilitet og finansiering. De europæiske videregående uddannelsessystemer bør sigte mod følgende:

- Et tættere og dybere samarbejde mellem videregående uddannelsesinstitutioner, hvilket kan føre til udvikling af flere fælles læseplaner og fælles kurser og vil gøre det lettere for studerende at flytte mellem uddannelsessystemerne i de forskellige lande, således at der udvikles en paneuropæisk talentmasse, herunder inden for banebrydende videnskabelige fagområder og teknologier såsom kunstig intelligens, cybersikkerhed og højtydende databehandling.
- En politisk ramme på tværs af grænserne til fremme af et gnidningsløst tværnationalt samarbejde, der vil gøre det muligt for alliancer af videregående uddannelsesinstitutioner at udnytte deres stærke sider ved at samle deres onlineressourcer og fysiske ressourcer, kurser, ekspertise, data og infrastruktur på tværs af fagområder.
- Videregående uddannelsesinstitutioner som centrale aktører i "videnfirkanten": uddannelse, forskning, innovation og tjeneste til samfundet, der spiller en central rolle som drivkraft for genopretningen efter covid-19 og den bæredygtige udvikling i Europa og samtidig gør det muligt for uddannelsesinstitutionerne, forskerne og arbejdsmarkedet at drage fordel af talentstrømme.
- Automatisk anerkendelse af kvalifikationer og studieophold i udlandet med henblik på yderligere læring, kvalitetssikring af fælles tværnationale aktiviteter og anerkendelse og portabilitet af kortvarige kurser, der fører til mikroeksamensbeviser. Dette vil gøre det muligt for medlemsstaterne at intensivere og uddybe deres samarbejde i forhold til mulighederne i dag inden for rammerne af Bologna-processen. Det europæiske uddannelsesområde kan fungere som drivkraft for Bologna-processen og inspirere og støtte andre medlemslande i det europæiske område for videregående uddannelse til at gå samme vej.
- Et stærkere fokus på specialiserede uddannelsesprogrammer inden for højtudviklede IT-færdigheder, f.eks. banebrydende teknologier såsom kunstig intelligens, cybersikkerhed og højtydende databehandling, da der er akut mangel på eksperter på disse områder.

2.6 Geopolitisk dimension

Samarbejdet på uddannelsesområdet er gradvist blevet et vigtigt instrument for gennemførelsen af EU's eksterne politikker som et indiskutabelt instrument for blød magt. EU's udvekslingsprogrammer hjælper mennesker med at komme i kontakt med hele verden og når ud til et stort antal interessenter, herunder civilsamfundet. De bidrager til at formidle et

kommende generationers muligheder for at tackle de aktuelle udfordringer, som Europa og verden står over for, i fællesskab. De fremmer alle former for mobilitet (fysisk, online, blandet) og flersprogethed via deres inkluderende europæiske interuniversitære områder.

positivt billede af Europa i verden og udbrede dets budskaber og grundlæggende værdier og til at forme EU's forbindelser med andre lande og regioner. Internationalt samarbejde af høj kvalitet på uddannelsesområdet er også afgørende for at tackle eksisterende og nye globale udfordringer og afgørende for at nå Unionens geopolitiske prioriteter og 2030-målene for bæredygtig udvikling.

Den nye verdensorden (f.eks. væksten i Kina og USA's tilbagetrækning fra den multilaterale verdensorden) nødvendiggør en styrkelse af det europæiske internationale samarbejde, herunder på uddannelsesområdet. Det vil være nødvendigt at fremme europæiske interesser og værdier. I den internationale dimension af det europæiske uddannelsesområde vil gensidighed, lige vilkår og standarder for etik og integritet være et centralt element i udviklingen af ambitiøse partnerskaber med partnerlande i hele verden.

Internationaliseringen er blevet større og større, ikke kun inden for videregående uddannelse, men også i skoler på primær- og sekundærskoler. Nogle europæiske studerende tager også noget af eller hele deres uddannelse uden for EU. Der er dog stadig et enormt uudnyttet potentiale i andre uddannelsessektorer, navnlig i erhvervsuddannelsessektoren og ungdomsuddannelsessektoren. Der bør lægges særlig vægt på videregående uddannelse i betragtning af dens betydning for den måde, som den næste generation af ledere og iværksættere i partnerlande verden over tænker på. Hvert år kommer flere hundrede tusinder studerende fra tredjelande til EU for at tage en videregående uddannelse. EU-retten³⁰ sikrer en gennemsigtig og sammenhængende retlig ramme for internationale studerendes adgang til EU. Samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner både i og uden for Unionen er med til at tiltrække de bedste talenter på verdensplan og fremme peerlæring og fælles internationale forsknings- og innovationsprojekter.

Navnlig i Afrika, det vestlige Balkan og naboskabslandene har den igangværende reform af uddannelses- og forskningssystemerne til formål at fremme unges beskæftigelse, iværksætterkultur, grønne og digitale færdigheder og således fremme velstand, stabilitet og sikkerhed. En udvidelse af tredjelandes deltagelse i det europæiske uddannelsesområde, navnlig landene i det vestlige Balkan, er en integreret del af den vision, der skal nås inden 2025.

I de seneste to årtier har Erasmus+-programmet skabt og cementeret forbindelserne mellem det europæiske uddannelsesområde og resten af verden. Hvert år udveksler europæiske universiteter omkring 50 000 studerende og ansatte med universiteter i andre dele af verden³¹. Internationale partnerskaber har fremmet udviklingen af innovative læseplaner og fælles

³⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/801 af 11. maj 2016 om betingelserne for tredjelandstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på forskning, studier, praktik, volontørtjeneste, elevudvekslingsprogrammer eller uddannelsesprojekter, og au pair-ansættelse.

³¹ Under de 130 Erasmus Mundus-programmer for fælles masteruddannelser uddeles over 2 500 EU-finansierede stipendier hvert år til studerende i hele verden, der således kan følge et integreret masterprogram på to eller flere europæiske universiteter. På institutionelt plan udvikles der som led i kapacitetsopbygningen inden for videregående uddannelser i EU's nabolande og i udviklingslande eller nye vækstøkonomier længere væk nye læringsmetoder, færdigheder styrkes, og forvaltningen af de videregående uddannelser forbedres. De 150 projekter, der udvælges hvert år, styrker de videregående uddannelser som en drivkraft for den bredere samfundsmæssige og økonomiske udvikling og er helt i overensstemmelse med EU's udviklings- og samarbejdspolitik.

universitetsgrader samt fælles forsknings- og innovationsprojekter. Dette har bidraget til at gøre Europa til et attraktivt sted, der fremmer innovation og jobskabelse. Kapacitetsopbyggende foranstaltninger har på samme måde været medvirkende til internationaliseringen af de videregående uddannelsessystemer i partnerlandene og dermed støttet socioøkonomiske reformer og demokratisk konsolidering.

3 MIDLER OG MILEPÆLE

Som supplement til initiativer, der har været undervejs siden 2018, vil Kommissionen sammen med medlemsstaterne og interessenterne foreslå en række nye initiativer med henblik på at etablere et ambitiøst europæisk uddannelsesområde inden 2025 i de seks dimensioner, der er redegjort for i det foregående afsnit³².

3.1 Løft af kvaliteten i uddannelse

Hvis kvaliteten skal løftes på uddannelsesområdet, skal der gøres en koordineret indsats, som er skræddersyet til udfordringerne i de enkelte systemer. EU-mål tilskynder medlemsstaterne og deres økosystemer for uddannelse til at fokusere på færdighedsniveauer og øge deltagelsen og uddannelsesniveaut. Udveksling af erfaringer og peerstøtte på EU-plan skal give indsigt i medlemsstaternes politiske beslutningsproces. Der er navnlig tale om følgende:

- Kommissionen vil støtte medlemsstaternes bestræbelser på at **identificere effektive politiske reformer**, der medvirker til en bedre tilegnelse af **grundlæggende færdigheder**. Dette vil specifikt vedrøre læseplaner og evaluering samt institutionernes og personalets kapacitet til at være innovative og udvikle deres egne læringstilgange og læringsmiljøer. Kommissionen vil også støtte **samarbejdet mellem europæiske interessentorganisationer, lærerforeninger og udbydere af læreruddannelser**, herunder om at levere input til politiske anbefalinger om **innovative og tværfaglige tilgange til undervisning i og læring af grundlæggende færdigheder**. Nationale foranstaltninger kan finansieres via andre kilder, f.eks. de europæiske struktur- og investeringsfonde eller de midler, der er til rådighed under genopretnings- og resiliensfaciliteten.
- Kommissionen planlægger at lade det styrkede Erasmusprogram ledsage af en opdateret **ramme for læringsmobilitet**. Det vil gøre det muligt for flere lærende og lærere at overvinde hindringer og drage fordel af mobilitetsmuligheder. I den reviderede ramme vil der være fokus på en tredobbelt udfordring: i) sikring af muligheder for en langt bredere vifte af deltagere, ii) grøn og digital mobilitet, herunder gennem onlineudveksling og fysisk udveksling, iii) fremme af en afbalanceret mobilitet.
- For at fremme **flersprogethed** opfordres interessenter på nationalt og regionalt plan og på skoleplan til gå videre med gennemførelsen af *Rådets henstilling fra 2019 om en samlet tilgang til sprogundervisning og sprogindlæring*, herunder

³² Finansieringen af visse initiativer kan være betinget af, at der vedtages basisretsakter for de respektive programmer, og de vil blive gennemført i overensstemmelse med de pågældende bestemmelser.

erhvervsuddannelserne. Gennem de fremtidige Erasmusprogrammer og peerlæringsaktiviteter vil Kommissionen sigte mod at støtte medlemsstaterne i at fremme de såkaldte "sprogligt bevidste skoler" og i sidste ende styrke færdighederne på det sprog, der anvendes i skolen af elever med forskellig baggrund³³. Erasmusprogrammet vil fortsat støtte sproglige kompetencer i et livslangt læringsperspektiv ved at give mulighed for undervisningsophold og læringsophold i udlandet, men også ved at støtte det videre samarbejde mellem uddannelsesudbydere på alle niveauer.

- Fremme af **tværfaglige færdigheder** som kritisk tænkning, iværksætterkultur, kreativitet og aktivt medborgerskab er af central betydning for de kommende generationer af studerende, forskere og innovators muligheder for at opbygge et modstandsdygtigt samfund³⁴. Det kommende Erasmusprogram har til formål at give lærende på alle niveauer en bred vifte af muligheder for at udvikle disse færdigheder, navnlig ved at give uddannelsesinstitutioner flere muligheder for i samarbejde med deres videnøkosystemer at udvikle mere tværfaglige, learnercentrerede og udfordringbaserede tilgange. De europæiske struktur- og investeringsfonde kan støtte tiltag til udvikling af disse færdigheder på regionalt og nationalt plan.
- Kommissionen vil samle interessenter inden for uddannelse og repræsentanter for medlemsstaterne for at fremme peerlæring og udviklingen af **uddannelse i et europæisk perspektiv**. Den vil arbejde på at udvide og styrke **Jean Monnet-aktionerne** ved at bringe dem tættere på skolerne med henblik på at fremme den europæiske levevis, bæredygtighed og EU's værdier³⁵.
- For at opbygge demokratiske undervisningsmiljøer uden vold, mobning, skadelig tale og desinformation vil Kommissionen fortsat støtte medlemsstaterne og interessenter gennem Erasmusprogrammet i gennemførelsen af *Rådets henstilling af 22. maj 2018 om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen*³⁶.

3.2 Gøre uddannelse mere inklusiv og kønssensitiv

Kommissionen vil indkalde eksperter og interessenter fra medlemsstaterne via særlige platforme for **gensidig læring og samarbejde** for at støtte indsamling af kønsopdelte data og innovation for inklusiv kønsligestillet uddannelse for at imødekomme medlemsstaternes politiske behov. Dette skulle bidrage til at fokusere nationale investeringer og EU-investeringer på de grupper og områder, der har det største behov.

I den nye programmeringsperiode vil der blive lagt særlig vægt på inklusion, ligestilling og mangfoldighed i **Erasmusprogrammet og programmet Det Europæiske Solidaritetskorp**. Der vil blive anvendt en flerstrengt tilgang for at gøre programmet mere

³³ Som beskrevet i Rådets henstilling af 22. maj 2019 om en samlet tilgang til sprogundervisning og sprogindlæring (EUT C 189 af 5.6.2019, s. 15).

³⁴ Den europæiske dagsorden for færdigheder omfatter foranstaltninger, der skal forbedre valideringen af tværfaglige færdigheder.

³⁵ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af "Erasmus": EU-programmet for uddannelse, ungdom og idræt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1288/2013, Kommissionens forslag til forordning om oprettelse af "Erasmus" (COM (2018) 367 final).

³⁶ EUT C 195 af 7.6.2018, s. 1.

inklusive, bl.a. ved at indføre mere fleksible og tilgængelige formater, støtteforanstaltninger, der skal bidrage til at forberede og ledsage deltagerne, og finansielle foranstaltninger til støtte for dem, der ikke har tilstrækkelige midler til at deltage i programmet.

Derudover vil følgende initiativer bidrage til at styrke den inklusive dimension af uddannelse:

- **Pathways to School Success**-initiativet skal hjælpe alle elever med at nå op på det laveste kompetenceniveau³⁷ i grundlæggende færdigheder. Initiativet vil have særlig fokus på grupper, hvor risiciene for dårlige resultater og skolefrafald er større. Med udgangspunkt i Rådets henstilling fra 2011 om politikker, som skal mindske skolefrafald, vil Kommissionen samarbejde med medlemsstaterne om at udvikle **politiske retningslinjer for nedbringelse af dårlige resultater og forøgelse af antallet af personer med en afsluttet uddannelse på sekundærtrinet**. De vil bygge på fire søjler: i) overvågning (mulighed for sporing og målrettet indsats), ii) forebyggelse (navnlig for risikogrupper), iii) tidlig indgriben (for elever, der allerede har vanskeligheder) og iv) kompensation (for elever, der allerede har haft dårlige resultater og har brug for en ny chance)³⁸. Kommissionen vil også mobilisere det europæiske semester. De vil yde skræddersyet politisk støtte til medlemsstaternes bestræbelser på at hæve kompetenceniveauet med særlig vægt på at gøre op med sammenhængen mellem uddannelsesresultater og socioøkonomisk baggrund. Initiativet vil bidrage til at forebygge ungdomsarbejdsløshed, og Kommissionen vil sikre en tæt koordinering med de planlagte foranstaltninger i det nylige forslag om en styrkelse af ungdomsgarantien³⁹.
- Kommissionen vil indkalde en ekspertgruppe, der skal udarbejde forslag til strategier for **gunstige læringsmiljøer for grupper med risiko for dårlige resultater⁴⁰ og for fremme af trivsel i skolen**. Der skal i denne forbindelse være fokus på kønsspecifikke udfordringer såsom kønsstereotyper inden uddannelse og uddannelsesforløb samt drenge dårlige resultater og på mobning og seksuel chikane. I sidstnævnte sammenhæng bør kvinder og piger også støttes, således at de kan forsvare sig mod onlinevold. Med hensyn til nationale foranstaltninger har medlemsstaterne adgang til en række finansieringsinstrumenter, Den Europæiske Socialfond eller de midler, der er til rådighed under genopretnings- og resiliensfaciliteten.
- Da deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning er afgørende for den senere erhvervelse af grundlæggende færdigheder, vil Kommissionen støtte medlemsstaterne i gennemførelsen af den europæiske kvalitetsramme for førskoleundervisning og

³⁷ Det laveste kompetenceniveau refererer til niveau 2 i OECD's PISA-undersøgelse, hvor færdigheder vurderes på grundlag af en 6-punkts-skala. Læsefærdigheder på niveau 2 svarer til et niveau, hvor "læserne begynder at vise de kompetencer, der sætter dem i stand til at deltage effektivt og produktivt i livet som studerende, arbejdstagere og borgere". Elever, der klarer sig dårligt i PISA, er elever, som ikke når op på niveau 2, hvilket er det laveste kompetenceniveau, der skal opnås for at klare sig godt i samfundet. Forholdet mellem laveste niveau og dårlige resultater danner grundlag for EU's mål for dårlige resultater i grundlæggende færdigheder og for dårlige resultater i digitale færdigheder.

³⁸ Rådets henstilling af 28. juni 2011 om politikker, som skal mindske skolefrafald (EUT C 191 af 1.7.2011, s. 1).

³⁹ Forslag til Rådets henstilling om en bro til job — styrkelse af ungdomsgarantien (COM(2020) 277 final).

⁴⁰ Kommissionen vil fortsat videreudvikle specifikke initiativer for dårligt stillede grupper, herunder romaer, migranter og flygtninge.

børnepasningsordninger af høj kvalitet⁴¹. For at klæde børn bedre på til at klare sig godt i uddannelsessystemet gennem hele livet vil Kommissionen i 2021 tilvejebringe en værktøjskasse for inklusion i førskoleundervisning og børnepasning, der bygger på udveksling af bedste praksis og input fra eksperter og interessenter, og en oversigt over personalets kernekompetencer på dette område. Kommissionen arbejder også på en børnegaranti.

- For at gøre erhvervsuddannelsessystemerne mere inkluderende og øge kvaliteten som bebudet i den europæiske dagsorden for færdigheder har Kommissionen planer om at støtte oprettelsen af **50 erhvervsekspertisecentre med finansiering under Erasmusprogrammet**. Erhvervsekspertisecentrene vil blive referencepunkter for både grunduddannelse for unge og løbende opkvalificering og omskoling af voksne.
- De videregående uddannelsessystemer og erhvervsuddannelsessystemerne er nødt til at tilpasse sig for at styrke deres centrale rolle med hensyn til at støtte livslang læring og nå ud til en mere forskelligartet gruppe af studerende. Dette kræver gennemgribende holdningsmæssige, kulturelle og strukturelle ændringer. Kommissionen vil samarbejde med medlemsstaterne om dette mål og planlægger at yde støtte til Erasmusprogrammet og andre EU-fonde og -instrumenter. Desuden vil Kommissionen som bebudet i dagsordenen for færdigheder arbejde hen imod at udvikle en **europæisk tilgang til mikroeksamensbeviser** for at bidrage til at udvide læringsmulighederne og styrke de videregående uddannelsesinstitutioners og erhvervsuddannelsesinstitutionernes rolle inden for livslang læring ved at skabe mere fleksible og modulopbyggede læringsmuligheder. De er ikke kun nyttige for fagfolk, men kan også supplere læseplanen for studerende på bachelor-, kandidat- og ph.d.-niveau. Et stigende antal voksne med eller uden en videregående uddannelse vil have behov for omskoling eller opkvalificering gennem mere fleksible alternativer end en fuld uddannelse for at indsnævre kløften mellem læringsresultaterne af deres oprindelige formelle kvalifikationer og de nye kvalifikationsbehov på arbejdsmarkedet. Behovet for mere fleksible og inklusive læringsforløb er steget i takt med, at de studerende bliver mere forskelligartede og læringsbehovene mere dynamiske. Selv om et stigende antal videregående uddannelsesinstitutioner, herunder Europauniversiteterne, allerede arbejder på at udvikle disse mikroeksamensbeviser, mangler der en fælles definition og en fælles tilgang til valideringen og anerkendelsen heraf. I denne forbindelse vil Kommissionen som bebudet i dagsordenen for færdigheder fremsætte et **forslag til Rådets henstilling i 2021**. Henstillingen skal sikre indførelsen af europæiske foranstaltninger til støtte for opbygningen af tillid til mikroeksamensbeviser i hele Europa, og målet er at indføre alle de nødvendige foranstaltninger inden 2025 med henblik på en mere generel anvendelse, portabilitet og anerkendelse.
- **Ikkeformel læring, herunder frivilligt arbejde**, øger de personlige og faglige færdigheder og kompetencer. Disse færdigheder og kompetencer skal fremmes, evalueres og anerkendes fuldt ud⁴². Det Europæiske Solidaritetskorps har integreret læringsværdien og anerkendelsen heraf fuldt ud i sine mål og operationer. Der er dog

⁴¹ Rådets henstilling af 22. maj 2019 om førskoleundervisning og børnepasningsordninger af høj kvalitet (EUT C 189 af 5.6.2019, s. 4).

⁴² Jf. Rådets henstilling fra 2012 om validering af ikkeformel og uformel læring (2012/C 398/01) og den nylige evaluering heraf (SWD (2020) 121).

stadig hindringer for volontørers mobilitet på tværs af grænserne, herunder når det gælder arbejdsgivernes anerkendelse af læringsresultater. På grundlag af revisionen af Rådets henstilling fra 2008 om unge volontørers mobilitet⁴³ vil Kommissionen i 2021 ajourføre de politiske retningslinjer for at fjerne de eksisterende retlige, finansielle og administrative hindringer for unge volontørers mobilitet og solidaritet på tværs af grænserne. Det vil bidrage yderligere til at styrke inklusionen, kvaliteten og anerkendelsen af de grænseoverskridende erfaringer i det kommende program for Det Europæiske Solidaritetskors.

- Regeringerne bør sammen med interessenterne fremme **ligestilling mellem kønnene** på tværs af alle uddannelsessektorer, herunder gennem adgang til uddannelse af høj kvalitet for drenge og piger og kvinder og mænd i al deres mangfoldighed.
- Regeringerne bør sammen med interessenterne fremme inklusiv uddannelse på tværs af alle uddannelsessektorer i overensstemmelse med medlemsstaternes og EU's tilsagn om at gennemføre FN's konvention om rettigheder for personer med handicap.
- Kommissionen planlægger at bidrage til at styrke forskning, herunder med støtte fra **Horisont Europa, i kønsaspektet i uddannelsespolitikken** og sammenhængen mellem køn, uddannelse og social og økonomisk succes.
- Særlige moduler under lærerakademierne skal bidrage til at finde løsninger til effektivt at **fremme kønssensitiv undervisning i skolerne**.
- En **ny dagsorden for omstilling af de videregående uddannelser** skal fremme kønsbalancen i akademiske karriereforløb og studievalg og universiteternes integration af ligestillingsaspektet i læseplaner. I foranstaltningerne under den nye dagsorden vil der være særlig fokus på kvinder på ledelsesniveau på videregående uddannelsesinstitutioner.
- Kommissionen vil foreslå særlige arbejdsstrømme i den gunstige ramme for det europæiske uddannelsesområde med henblik på udarbejdelse af **politiske retningslinjer for ligestilling i uddannelse**. Dette vil omfatte retningslinjer for inddragelse af ligestillingsaspektet i uddannelsesprocesser. I Kommissionens arbejde med dokumentation, undersøgelser og analyser til støtte for det europæiske uddannelsesområde vil der være fokus på kønsaspektet.

3.3 Støtte til den grønne og digitale omstilling i og gennem uddannelse

For at opnå den dobbelte omstilling anbefaler Kommissionen at prioritere foranstaltninger, der kan hjælpe mennesker med at tilegne sig den viden og de kompetencer, værdier og holdninger, der er nødvendige for at leve i, udvikle og støtte et bæredygtigt og ressourceeffektivt samfund og en bæredygtig og ressourceeffektiv økonomi. Finansieringsprogrammer, der støtter den grønne og digitale omstilling, såsom genopretnings- og resiliensfaciliteten og Fonden for Retfærdig Omstilling, kan også bruges til at understøtte gennemførelsen af hovedmålene for uddannelse. Medlemsstaterne opfordres til nøje at overveje mulighederne og fremsætte passende forslag. Tilsvarende vil praktisk digital erfaring inden for uddannelse for alle hjælpe mennesker med at bidrage til og trives i et hyperforbundet samfund.

⁴³ Rådets henstilling af 20. november 2008 om unge volontørers mobilitet i Den Europæiske Union (EUT C 319 af 13.12.2008, s. 8).

- Kommissionen vil inden udgangen af 2020 lancere en koalition for uddannelse for klima (**Education for Climate Coalition**) for at mobilisere ekspertise, tilvejebringe ressourcer til netværkssamarbejde og støtte kreative tilgange med lærere, elever og studerende. I synergi med den europæiske klimapagt vil koalitionen være en forbindelse mellem bottom-up-initiativer og EU-tiltag, der understøtter tilsagn og konkrete tiltag for at ændre den bæredygtige adfærd i hele EU.
- I 2021 vil Kommissionen vil fremsætte et forslag til **Rådets henstilling om undervisning i miljømæssig bæredygtighed** med henblik på at fremme integrationen af den grønne omstilling og bæredygtighed i skoler, videregående uddannelser og erhvervsuddannelser. Dette vil give skoler, videregående uddannelsesinstitutioner og lærere vejledning om, hvordan man kan samarbejde og udveksle erfaringer om undervisning i biodiversitet på tværs af medlemsstaterne. Kommissionen vil også foreslå en **europæisk kompetenceramme** med henblik på at bidrage til udviklingen og evalueringen af viden, færdigheder og holdninger vedrørende klimaforandringer og bæredygtig udvikling, som kan kædes sammen med Rådets henstilling.
- Kommissionen vil fremme en **grønnere uddannelsesinfrastruktur**. Uddannelsesinfrastruktur tegner sig i gennemsnit for 8 % af uddannelsesudgifterne i EU-landene. De fleste skoler og mange universiteter kan imidlertid ikke imødekomme efterspørgslen efter nye kompetencer og pædagogikker, og de opfylder ikke de aktuelle energistandarder, og der er et betydeligt potentiale til at forbedre de grønne områder i skolerne for at fremme samspil og læring. Kommissionen vil samarbejde med Den Europæiske Investeringsbank, herunder gennem InvestEU-programmet⁴⁴, for at gøre det muligt for medlemsstaterne at udnytte alle tilgængelige kilder til finansiering af udviklingen af både digital og fysisk uddannelsesinfrastruktur og opbygge den kapacitet, der er nødvendig for at kunne drage fordel heraf.
- Formålet med initiativet vedrørende forskere på skoler — **"Researchers at Schools"** — er at bringe videnskaben ind på skolerne ved at give unge forskere, der modtager støtte fra Marie Skłodowska-Curie-aktiviteterne, mulighed for at samarbejde med lærere og elever om klimaforandringer, bæredygtig udvikling, digitalisering, sundhed og andre emner, der er omfattet af den europæiske grønne pagt.
- For at slå bro over den digitale kløft⁴⁵ ud fra et perspektiv om livslang læring og styrke de europæiske uddannelsessystemers digitale kapacitet og modstandsdygtighed foreslår Kommissionen i dag en ny samlet tilgang til digital læring og uddannelse på europæisk plan i den nye **handlingsplan for digital uddannelse**. Den indeholder ambitiøse tiltag med fokus på to strategiske prioriteter: fremme udviklingen af et europæisk økosystem for digital uddannelse og fremme digitale kompetencer og færdigheder med henblik på den digitale omstilling⁴⁶.

⁴⁴ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af InvestEU-programmet (COM(2018) 439 final).

⁴⁵ Digitaliseringen revolutionerer den måde, hvorpå vi lever, underviser, lærer, arbejder og kommunikerer. I det europæiske uddannelsesområde skal uddannelse digitaliseres fuldt ud for at drage størst mulig fordel af nye teknologier og undervisnings- og læringsmetoder. Samtidig kommer de europæiske uddannelsessystemer til spille en afgørende rolle med hensyn til at afbøde de risici og udnytte de muligheder, der ligger i nye teknologier og kunstig intelligens. I 2019 angav 56 % af EU's befolkning i alderen 16-74 år, at de som minimum havde grundlæggende digitale færdigheder, hvilket betyder, at næsten halvdelen af befolkningen ikke har de nødvendige færdigheder til de fleste af de job, der findes i dag.

⁴⁶ Som eksempel kan nævnes den støtte, der ydes til lærere, elever og forældre af det EU-finansierede europæiske netværk af centre for sikkert internet [Safer Internet Centres](#) i medlemsstaterne og via EU-portalens [betterinternetforkids.eu](#), der indeholder uddannelsesressourcer til beskyttelse af mindreårige på internettet.

- I det kommende **program for et digitalt Europa** er der fokus på finansiering af højtudviklede IT-færdigheder på områder såsom kunstig intelligens, cybersikkerhed og højtydende databehandling til støtte for medlemsstaternes behov for digitale eksperter.
- I samarbejde med **Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT)** og dets viden- og innovationsfællesskaber (VIF'er) og med andre dele af Horisont Europa vil der blive tilrettelagt flere workshoper om digitale færdigheder og iværksætterfærdigheder (40 000 studerende) og indført ordninger for kortvarige praktikophold for kvindelige studerende på digitale områder og EU-STEM-relaterede områder i de forskellige økonomiske sektorer.
- I overensstemmelse med forslagene vil det kommende **Erasmusprogram og program for Det Europæiske Solidaritetskorp**s blive grønnere og mere digitale. Virtuel og blandet mobilitet kan supplere fysisk mobilitet. Grønne og digitale emner skal prioriteres i fremtidsorienterede og strategiske samarbejdsprojekter. Programmerne vil strømline den digitale dimension i mobilitets- og samarbejdsaktioner og støtte klimavenlige samarbejdsmidler og en klimavenlig projektgennemførelse. Yderligere initiativer som incitamenter til en CO₂-venlig fysisk mobilitet kan supplere foranstaltningerne.

3.4 Styrkelse af lærernes kompetencer og motivation

Nationale politiske beslutningstagere og eksperter understregede potentialet for et samarbejde på EU-plan om at styrke lærerfaget. På dette grundlag vil Kommissionen iværksætte en række initiativer for at støtte læreres, underviseres og skolelederes kompetenceudvikling og karriereforløb bedre og øge lærerfagets tiltrækningskraft. Disse initiativer vil bidrage til at forbedre de faglige udviklingsmuligheder og anerkendelsen af den enkeltes kompetenceudvikling i forskellige sammenhænge. De vil fremme diversificeringen af læreres, underviseres og skolelederes karrieremuligheder og fremme den personlige udvikling og udviklingen af skolen og skolesystemet. Derudover vil de forbedre kvaliteten af og øge læringsmobiliteten blandt lærere og integrere mobilitet i deres grund- og videreuddannelse. Disse initiativer vil desuden tilskynde til samarbejde mellem lærere, udbydere af læreruddannelser og den forskningsbaserede læreruddannelse. Sidst, men ikke mindst, vil disse initiativer bidrage til, at lærerne får mulighed for at dele deres egne erfaringer og deltage i samfundsdebatten med større vægt. Tiltag for at nå disse mål:

- Kommissionen har til hensigt at lancere **Erasmus-lærerakademier** under det nye Erasmusprogram i 2021 for at skabe netværk af læreruddannelsesinstitutioner og lærerforeninger. Akademierne vil med tiden oprette praksisfællesskaber, navnlig vedrørende grundlæggende læreruddannelse og løbende faglig udvikling, med henblik på at levere input til nationale og europæiske politikker for læreruddannelse og støtte innovation i lærerpraksis. Disse netværk vil give lærere og studerende muligheder for at lære om pædagogiske spørgsmål af fælles interesse. I særlige moduler vil der være fokus på emner såsom dialog med samfundet, uddannelse for bæredygtig udvikling eller undervisning i flersprogede klasser. Erasmus-lærerakademierne vil drage fordel af strukturelle partnerskaber og fælles programmer mellem institutioner og andre udbydere af læreruddannelser og lærerforeninger, der jævnlig udbyder grænseoverskridende uddannelse. Det er hensigten, at der skal være 25 Erasmus-lærerakademier inden 2025.

- Kommissionen vil udvikle **europæiske retningslinjer for udvikling af nationale karriererammer i 2021-2022** og dermed støtte lærernes karriereudvikling. Dette vil ske ved hjælp af gensidig læring mellem landene i takt med tilpasningen og gennemførelsen af en sammenhængende ramme for karriereforløb i skolesystemet⁴⁷.
- Som led i sit arbejde med en fremtidig mobilitetsramme og i tråd med Erasmus-lærerakademierne vil Kommissionen arbejde sammen med medlemsstaterne og interessenterne om en **politisk ramme til fremme af læringsmobilitet blandt lærere og kvaliteten heraf** i Europa baseret på deres faktiske mobilitetsbehov.
- Kommissionen vil senest i 2021 indføre en **europæisk pris for innovativ undervisning** for at anerkende det arbejde, der udføres af lærere (og deres skoler), som yder et ekstraordinært bidrag til faget. Dette initiativ vil bygge på god praksis såsom Den Europæiske Sprogpris, Jan Amos Comenius-prisen og eTwinning's nationale og europæiske priser.

3.5 *Styrkelse af europæiske videregående uddannelsesinstitutioner*

De videregående uddannelsesinstitutioner i Europa er et helt centralt element i både det europæiske uddannelsesområde og det europæiske forskningsrum og har særligt gode forudsætninger for at binde dem sammen. For at sikre fuld synergi mellem disse vil Kommissionen støtte medlemsstaterne og videregående uddannelsesinstitutioner i at **skabe en politisk ramme til fremme af et gnidningsløst tværnationalt samarbejde mellem videregående uddannelsesinstitutioner** i Europa. Dette vil bygge på erfaringerne fra alliancerne mellem Europauniversiteterne udvalgt under Erasmus+-programmet, som også støttes under Horisont 2020.

Målet er at skabe incitamenter for de mere end 5 000 videregående uddannelsesinstitutioner i hele Europa til at tilpasse sig til vilkårene efter covid-19 og uddanne de kommende generationer i samskabelse af viden på tværs af grænser, fagområder og kulturer for et modstandsdygtigt, inklusivt og bæredygtigt samfund. Kommissionen vil samarbejde med de videregående uddannelsesinstitutioner og medlemsstaterne om at samskabe incitamenter for en hurtigere omstilling af de videregående uddannelsesinstitutioner i Europa på en åben og inklusiv måde.

I denne omstilling vil der være fokus på **konnektivitet** mellem videregående uddannelsesinstitutioner, men også med deres omgivende økosystemer og samfund, således at alle universiteternes fire missioner er omfattet: uddannelse og forskning, der fører til innovation og tjeneste til samfundet. **Inklusion** vil også være et centralt mål for at sikre tilgængelige videregående uddannelsesinstitutioner, som er åbne for studerende og forskere fra forskellige baggrunde og tilbyder flere muligheder for livslang læring. For det tredje vil der i omstillingen være fokus på **digital og grøn parathed og modstandsdygtighed** for at støtte universiteterne i deres bestræbelser på at opbygge og styrke den digitale og grønne kapacitet og digitale værktøjer. I overensstemmelse med handlingsplanen for digital

⁴⁷ Som udviklet under ET 2020 — Europa-Kommissionen (2020) — "En ramme for læreres og skolelederes karrieremuligheder" — Supporting teacher and school leader careers: a policy guide. Findes på <https://op.europa.eu/da/publication-detail/-/publication/6e4c89eb-7a0b-11ea-b75f-01aa75ed71a1>

uddannelse vil det styrke de studerendes, personalets og forskernes digitale færdigheder og kompetencer. Da videregående uddannelse er afgørende for at realisere den europæiske grønne pagt og verdensmålene for bæredygtig udvikling, vil omstillingen fremme integrationen og mainstreamingen af læring og uddannelse med henblik på bæredygtig udvikling på tværs af alle fag og niveauer gennem en tværfaglig og udfordringbaseret tilgang, hvor **innovation** bliver en afgørende komponent. Ud over innovation i tilknytning til forskning er det lige så vigtigt at sikre innovation inden for studentercentreret læring og undervisning og mere fleksible og modulopbyggede lærings- og karriereforløb. Aktionen under programmet for et digitalt Europa vil støtte samarbejdet mellem universiteterne, forskerne og erhvervslivet på specifikke digitale områder med henblik på at styrke disse økosystemer for at tiltrække, uddanne og videreuddanne talenter.

Med dette for øje vil Kommissionen i år iværksætte en offentlig onlinehøring, der suppleres af målrettede høringer. Dette vil indlede samskabelsen af en **omstillingsdagsorden for de videregående uddannelser** inden udgangen af 2021.

Følgende konkrete initiativer vil understøtte denne omstillingsdagsorden:

- Kommissionen har til hensigt at engagere sig i den **fulde udbredelse af initiativet vedrørende Europauniversiteter** under Erasmusprogrammet i synergi med Horisont Europa, programmet for et digitalt Europa og andre EU-instrumenter. På grundlag af resultaterne af erfaringerne fra de alliancer mellem Europauniversiteter, der blev oprettet i 2019 og 2020, vil Kommissionen arbejde sammen med medlemsstaterne og den videregående uddannelsessektor om at optimere visionen for Europauniversiteterne og **tackle de konkrete hindringer** på vejen, således at den videregående uddannelsessektor kan leve op til sine høje ambitioner.
- Med støtte fra EU-STEM-koalitionen⁴⁸ vil Kommissionen bidrage til at fremme udviklingen af nye læseplaner for de videregående uddannelser inden for ingeniørvirksomhed og IKT på grundlag af STEAM⁴⁹-modellen. I overensstemmelse med de bebudede tiltag i den europæiske dagsorden for færdigheder vil Kommissionen undersøge, hvordan STEM-områderne kan gøres mere attraktive for kvinder. Dette vil bidrage til at øge både kønsbalancen blandt de studerende og det akademiske personale og den samlede pulje af færdigheder og kompetencer på dette meget nødvendige område.
- I denne forbindelse vil Kommissionen sammen med medlemsstaterne og interessenterne også undersøge mulighederne for at udvikle en **europæisk universitetsgrad**, som kan skabe en ramme til fremme af indførelsen af fælles universitetsgrader for universitetsalliancer såsom Europauniversiteterne. Denne europæiske universitetsgrad er et grundlæggende element, der gør det muligt for studerende på alle niveauer og på tværs af alle fag at vælge, hvad, hvor og hvornår de skal studere på et af universiteterne i en tværnational universitetsalliance på grundlag af en pædagogisk forsvarlig vejledning.

⁴⁸ EU-STEM-koalitionen er et EU-netværk støttet af Erasmusprogrammet, som arbejder for at skabe bedre uddannelse inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM) i Europa.

⁴⁹ Se Kommissionens arbejdsdokument.

- Videregående uddannelsesinstitutioner bør fremme en mere effektiv gennemførelse af modulopbyggede fælles programmer. Ud over formelle krav til udstedte eksamensbeviser vedrører dette også akkreditering og kvalitetssikring. Kommissionen vil forbedre gennemførelsen af de nødvendige åbenhedsværktøjer sammen med de nationale informationscentre vedrørende akademisk anerkendelse, videregående uddannelsesinstitutioner, kvalitetssikringsorganer og andre vigtige interessenter. Dette arbejde vil bygge på vellykkede Erasmus±-projekter såsom databasen over eksterne kvalitetssikringsrapporter, anvendelse og fremme af det digitale tillæg til eksamensbeviser, udviklingen af onlinekursuskataloger og databaser over studieprogrammer og udvikling af nye teknologier såsom blockchain til støtte for gennemførelsen af automatisk anerkendelse med henblik på yderligere læring. Et egentligt europæisk anerkendelses- og kvalitetssikringssystem vil sikre, at den eksterne kvalitetssikring beskytter de videregående uddannelsesinstitutioners autonomi, og at offentligheden stadig har tillid til automatisk anerkendelse med henblik på yderligere læring i og på tværs af medlemsstaterne. Med henblik herpå vil Kommissionen revidere *Rådets og Parlamentets henstilling om kvalitetssikring* i samarbejde med medlemsstaterne⁵⁰ og den videregående uddannelsessektor⁵¹.
- Kommissionen vil i tæt samarbejde med medlemsstaterne og den videregående uddannelsessektor undersøge nødvendigheden og gennemførligheden af en **retlig statut for universitetsalliancer** såsom Europauniversiteterne. Hvis det er berettiget, kan der træffes foranstaltninger til fremme af et sådant tættere og bæredygtigt samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner fra forskellige medlemsstater fra 2023 og frem. Mulige foranstaltninger kan omfatte løsninger til fremme af grænseoverskridende samarbejde om finansiering, akkreditering, kvalitetssikring, relationer til studerende, beskæftigelsesrelationer og infrastrukturforvaltning. Muligheden for at bruge eksisterende nationale og europæiske statutter såsom de europæiske grupper for territorielt samarbejde vil blive undersøgt for at se, om de kan være egnede til formålet med tilpasninger, eller om der er brug for andre løsninger.
- **Initiativet med et europæisk studiekort**, der blev identificeret i Det Europæiske Råds konklusioner af 14. december 2017 som en af nøgleaktionerne til yderligere "at fremme studerendes mobilitet og deltagelse i uddannelsesmæssige og kulturelle aktiviteter", er et vigtigt skridt i retning af at nå målene for det europæiske uddannelsesområde og gøre det så let som muligt for de studerende i hele Europa at være mobile. På grund af sine to centrale komponenter, mobilappen for Erasmus+ og digitaliseringen af forvaltningen af de studerendes mobilitet, er initiativet en reel revolution, der forenkler universiteternes forvaltning af de studerendes mobilitet. Ved at oprette en digital one-stop-shop gennem **mobilappen for Erasmus+** vil de studerende have let og sikker adgang til alle de oplysninger og tjenester, de har brug for før, under og efter deres mobilitet i udlandet⁵². De vil kunne ansøge om mobilitet,

⁵⁰ Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 15. februar 2006 om yderligere europæisk samarbejde vedrørende kvalitetssikring inden for videregående uddannelser (EUT L 64 af 4.3.2006, s. 60).

⁵¹ Kvalifikationsrammer, meritoverførselssystemer og kvalitetssikringsinstrumenter, der gør de lærendes færdigheder, kompetencer og kvalifikationer forståelige og sammenlignelige.

⁵² Efter den vellykkede pilotfase, der startede i 2018, er over 2 000 videregående uddannelsesinstitutioner i øjeblikket involveret i testningen af forvaltningen af digital mobilitet, mobilappen for Erasmus+ er blevet downloadet og installeret mere end 85 000 gange, og der er blevet produceret omkring 2,3 mio. europæiske studiekort med "European Student"-hologrammet.

vælge de kurser, de ønsker at følge, få automatisk anerkendelse af meritter, der er optjent i udlandet, få hurtigere adgang til tjenester såsom bibliotek, transport og indkvartering og have let adgang til oplysninger om arrangementer og aktiviteter, der organiseres af den lokale studenterforening eller lokale afdelinger af fælleseuropæiske studenterorganisationer. Platformen for det **europæiske e-studiekort** vil tilvejebringe en ramme for pålidelig udveksling af identifikationsoplysninger på tværs af grænserne i overensstemmelse med eIDAS-forordningen om elektronisk identifikation og tillidstjenester, der bidrager til at nå målene for initiativet vedrørende det europæiske studiekort⁵³.

–

Initiativet har til formål at gøre forvaltningen af mobilitet lettere, mere effektiv og grønnere for videregående uddannelsesinstitutioner. Det vil digitalisere alle de administrative skridt og forbinde universiteternes forskellige interoperable IT-systemer på tværs af de lande, der deltager i Erasmus+-programmet, og med tiden opnå papirløs Erasmus±-mobilitet i fuld overensstemmelse med den generelle forordning om databeskyttelse. Initiativet fremmer også en stærk identitet som europæisk studerende, da universiteterne har mulighed for at tilføje "European Student"-hologrammet og et unikt kortnummer på deres eksisterende studiekort, således at deres mobile studerende kan få adgang til studentertjenester og -rabatter i udlandet. Med støtte fra Erasmusprogrammet, programmet for et digitalt Europa og Connecting Europe-faciliteten vil Kommissionen påbegynde en gradvis indførelse af disse tjenester, først for Erasmusstuderende i 2021 med det mål at give alle mobile studerende i Europa adgang senest 2025.

- I overensstemmelse med Rådets henstilling om fremme af **automatisk gensidig anerkendelse** af kvalifikationer på videregående uddannelsesniveau og ungdomsuddannelsesniveau samt resultater af læringsophold i udlandet⁵⁴ bør en kvalifikation, der er tildelt i én medlemsstat, være gyldig i enhver anden medlemsstat med henblik på at få adgang til yderligere læringsaktiviteter. Med henblik herpå vil Kommissionen fortsat støtte medlemsstaterne i at skabe **forudsætningerne for automatisk gensidig anerkendelse inden 2025**. Dette indebærer også et tæt samarbejde med de nationale informationscentre vedrørende akademisk anerkendelse (NARIC), som støttes af Erasmus+-programmet. Erasmus+ har finansieret oprettelsen af et teknisk støtteteam for NARIC-netværket, der skal fremme gennemførelsen af automatisk anerkendelse. Programmet vil yde bistand til NARIC-netværket i tilknytning til kapacitetsopbygning, kurser og udveksling af bedste praksis om automatisk anerkendelse. I 2022 vil Kommissionen aflægge statusrapport om gennemførelsen af Rådets henstilling baseret på medlemsstaternes bidrag.
- Inden for rammerne af dagsordenen for færdigheder vil Kommissionen støtte medlemsstaterne og de videregående uddannelsesinstitutioner ved brug af de almindelige europæiske værktøjer, der er tilgængelige i **Europass**, til at udstede

⁵³ Kommissionens meddelelse om styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur — Europa-Kommissionens bidrag til stats- og regeringschefernes møde i Göteborg den 17. november 2017 (COM(2017) 673 final).

⁵⁴ Rådets henstilling af 26. november 2018 om fremme af automatisk gensidig anerkendelse af kvalifikationer på videregående uddannelsesniveau og ungdomsuddannelsesniveau samt resultater af læringsophold i udlandet (EUT C 444 af 10.12.2018, s. 1).

autentiske digitale beviser, herunder digitale eksamensbeviser og mikroeksamensbeviser. Digitale beviser udstedt ved brug af almindelige europæiske redskaber kan lette anerkendelsen, gøre adgangs- og ansættelsesprocedurerne mere effektive og mindske omfanget af svig.

- Feedback fra kandidaterne efter afslutningen af deres uddannelse er afgørende for at sikre, at den viden og de færdigheder og kompetencer, som studerende tilegner sig, er af høj kvalitet og relevante for nutidens og fremtidens arbejdsmarked. Feedback fra undersøgelser er ikke kun nyttigt for universiteter, der kan tilpasse deres læseplaner og undervisning, men også for politiske beslutningstagere, der ønsker at forbedre kandidaternes beskæftigelsesegnethed, tackle kvalifikationskløfter og kvalifikationsmismatch og fremme social inklusion, tilgængelighed og mobilitet og støtte videregående uddannelsesinstitutioner i udviklingen af deres læseplaner. Dette er essensen i det **europæiske initiativ til sporing af færdiguddannede** som omhandlet i *Rådets henstilling fra 2017 om sporing af færdiguddannede*⁵⁵. Initiativet har tilskyndet mange lande til at etablere eller styrke deres mekanismer til overvågning af færdiguddannedes lærings- og beskæftigelsesresultater. I 2022 vil Kommissionen gøre status over de fremskridt, der er gjort med gennemførelsen af henstillingen, og den forventer en gennemførelsesprocent på 80 % inden udgangen af 2024. For at styrke den europæiske dimension har medlemsstaterne samarbejdet om at sikre sammenlignelige data, og mange af medlemsstaterne vil foretage en undersøgelse vedrørende færdiguddannede ved brug af en række aftalte spørgsmål, således at resultaterne kan sammenlignes. Kommissionen forventer, at sporingen af færdiguddannede gennemføres på europæisk plan inden 2025. Dette initiativ kan ikke blot hjælpe universiteterne, men præge udformningen af EU-politikker til støtte for de videregående uddannelsesinstitutioner i udviklingen af de rette kvalifikationer til den grønne omstilling.
- Horisont Europa og Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi kommer til at spille en central rolle med hensyn til at støtte forsknings- og innovationsdimensionen i allianceerne mellem Europauniversiteterne og opbygge videnøkosystemer. Desuden bør dataintensive analyser og maskinlæring spille en rolle i støtten til beslutningstagning og læring i det europæiske uddannelsesområde under overholdelse af standarder for databeskyttelse og privatlivets fred. I synergi med det europæiske forskningsrum og med støtte fra Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi vil Kommissionen iværksætte initiativer for at styrke uddannelsessystemets bidrag til Europas innovationskapacitet.

3.6 Uddannelse som led i et stærkere Europa i verden

Det europæiske uddannelsesområde kan bidrage til EU's geopolitiske mål ved at styrke forbindelserne med resten af verden. Internationalt samarbejde bør spille en større rolle for at støtte uddannelsessystemer i partnerlande.

For at styrke uddannelsens rolle i EU's eksterne politikker, også i lyset af covid-19-pandemien, kan følgende foranstaltninger overvejes:

⁵⁵ Rådets henstilling af 20. november 2017 om sporing af færdiguddannede (EUT C 423 af 9.12.2017, s. 1).

- Tiltag på EU-plan bør sigte mod at udvikle en **Team Europe-strategi**, der fremmer et tættere samarbejde med EU-medlemsstaterne om uddannelsesinstitutionernes eksterne aktiviteter i forskellige dele af verden og således **styrker EU's position som partner i uddannelse på globalt plan**⁵⁶. Dette vil blive gennemført inden for rammerne af EU's beføjelser og beslutningsprocedurer, herunder de afstemningsregler, der er fastsat i EU-traktaterne. EU er i sig selv en forholdsvis lille aktør, men EU og medlemsstaterne tegner sig for mere end halvdelen af det internationale samarbejde om uddannelse, herunder grundlæggende uddannelse, sekundæruddannelse, erhvervsuddannelse og videregående uddannelse. Uddannelse spiller derfor en væsentlig rolle for Team Europe. Dette omfatter en tættere tilpasning af europæiske internationale samarbejdsaktioner på uddannelsesområdet, herunder Erasmus+-programmets og EU's bidrag til globale uddannelsesinitiativer, til EU's prioriteter på bilateralt, regionalt og globalt plan. EU vil også fortsat hjælpe børn, der er ramt af humanitære kriser, med at få adgang til sikker, kvalitativ og akkrediteret primær- og sekundæruddannelse via nødhjælpsprojekter. EU vil fremme lige adgang til uddannelse af høj kvalitet på alle niveauer ved at fastholde finansieringen af uddannelse i nødsituationer på 10 % af budgettet for humanitær bistand. Denne tilgang kan skabe stærkere synergier mellem uddannelse og resten af EU's partnerskabsdagsorden.
- Ud over fysisk mobilitet bør EU støtte den digitale internationalisering af uddannelsesudbydere, navnlig videregående uddannelsesinstitutioner og erhvervsuddannelsesinstitutioner, ved at øge de digitale muligheder for personale, lærere og studerende, herunder gennem onlinekurser og modeller for blandet læring.
- EU bør også styrke samarbejdet med **strategiske globale partnere** (f.eks. Kina, Japan og USA) og samtidig sikre EU's interesser, viden og værdier bedre og fremme gensidighed og lige vilkår.
- En **udvidet international dimension af Erasmusprogrammet** kunne være et vigtigt redskab til at fremme det europæiske uddannelsesområdes globale dimension. Erasmusprogrammet bør i stigende grad anvendes målrettet for at tiltrække talenter til EU's videregående uddannelsesinstitutioner og bruge alumnetværk til strategisk samarbejde med unge og fremtidige ledere i partnerlandene. Der bør lægges stor vægt på samarbejdet med nabolandene og navnlig med Afrika til støtte for gennemførelsen af EU's omfattende strategi for samarbejdet med Afrika, der bidrager til den økonomiske genopretning i regionen ved at støtte den igangværende reform af uddannelses- og forskningssystemerne.
- Kommissionen vil desuden åbne op for globale aktioner såsom **fælles masteruddannelser under Erasmus Mundus** for at styrke de internationale partnerskaber og sikre, at de europæiske videregående uddannelser bliver endnu mere attraktive. Dette bør bidrage yderligere til at øge de europæiske universiteters internationalisering, tiltrækningskraft og globale konkurrenceevne.

Internationale milepæle vil omfatte øget deltagelse i **ordninger for gensidig læring og samarbejdsordninger**. Ud over den nuværende deltagelse af de EFTA-lande, der er

⁵⁶ Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Meddelelse om EU's globale svar på covid-19-krisen (JOIN(2020) 11 final).

medlemmer af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde⁵⁷, bør Vestbalkan også inddrages fuldt ud i det europæiske uddannelsesområde og Erasmusprogrammet⁵⁸ i overensstemmelse med de gældende betingelser og procedurer.

4 EN GUNSTIG RAMME FOR ETABLERING AF DET EUROPÆISKE UDDANNELSESOMRÅDE INDEN 2025

Der vil blive etableret **en gunstig ramme**, således at det europæiske uddannelsesområde kan blive en realitet inden 2025.

4.1 Den gunstige ramme for det europæiske uddannelsesområde — formål

Den gunstige ramme skal bidrage til at etablere det europæiske uddannelsesområde på følgende måder:

- For det første skal den give medlemsstaterne, EU og uddannelsessektoren i bred forstand mulighed for at gennemføre initiativerne i denne meddelelse med henblik på at etablere det europæiske uddannelsesområde. Baseret på styrkede retningslinjer fra Rådet vil den fremme fleksible samarbejdsmetoder og styrke synergier med andre uddannelsesinitiativer, herunder det europæiske forskningsrum og København- og Bolognaprocesserne. Ud over de europæiske uddannelsestopmøder og inddragelsestiltag inden for rammerne af det europæiske uddannelsesområde og handlingsplanen for digital uddannelse, f.eks. koalitionen for uddannelse for klima (Education for Climate Coalition) eller den digitale uddannelseshackathon, vil Kommissionen fremme regelmæssige outreachaktiviteter og -kampagner for at øge interessenternes inddragelse på lokalt og regionalt plan.
- For det andet skal den gunstige ramme **opstille mål og indikatorer som rettesnor for overvågningen af fremskridt hen imod det europæiske uddannelsesområde**. Ud over at spore fremskridt med de eksisterende mål skal der i samarbejde med alle interessenter udvikles en ny tilgang til indikatorer og mål for det europæiske uddannelsesområde i dets seks dimensioner. Kommissionen vil fortsat arbejde sammen med medlemsstaterne og uddannelsessektoren i bred forstand om at indsamle sammenlignelig dokumentation og udvikle indikatorer med henblik på at fremme en evidensbaseret politisk beslutningstagning og etablere det europæiske uddannelsesområde.
- For det tredje skal den gunstige ramme fremme integration af uddannelse i det **europæiske semester** for at styrke medlemsstaternes kapacitet til at komme på fode igen efter covid-19-krisen. Det europæiske semester vil være den bredere kontekst for evalueringen af fremskridt hen imod det europæiske uddannelsesområde og andre sociale og økonomiske politikker. Det vil også tilvejebringe dokumentation for og analyser af, hvordan uddannelse hænger sammen med andre politikker, som kan indgå i grundlaget for de landespecifikke henstillinger. I samarbejde med Rådet vil Kommissionen undersøge nye muligheder for frivillige bidrag fra medlemsstaterne til

⁵⁷ Island, Liechtenstein og Norge deltager fuldt ud (*programlande status*) i programmet Erasmus+ (2014-2020).

⁵⁸ Nordmakedonien og Serbien deltager allerede fuldt ud (*programlande status*) i programmet Erasmus+ (2014-2020).

det europæiske semester, f.eks. gennem frivillige peerevalueringer. Den gunstige ramme vil være afgørende for finansieringsstøtten gennem de europæiske struktur- og investeringsfonde og Kommissionens tekniske støtteinstrument (tidligere strukturreformstøtteprogrammer). De betydelige midler, der er til rådighed under genopretnings- og resiliensfaciliteten, vil desuden tilvejebringe betydelige midler til uddannelsesreformer og investeringer i uddannelse, lige fra infrastruktur og anlæg til uddannelse, digitalt udstyr eller finansieringen af åbne uddannelsesressourcer. I den årlige strategi for bæredygtig vækst 2021 blev det understreget, at der er behov for hidtil usete investeringer i opkvalificering og omskoling, og det blev gjort til et af de syv flagskibsinvesteringer.

- For det fjerde skal den gunstige ramme **danne grundlag for etablering af en fuldt udbygget forvaltningsramme for det europæiske uddannelsesområde inden 2025**, samtidig med at medlemsstaternes ansvar for undervisningsindholdet og opbygningen af deres uddannelsessystemer respekteres fuldt ud. Denne nye forvaltningsramme vil kræve politisk styring på højt plan, idet der skal træffes beslutninger i et komplekst økosystem. For at dette kan ske, skal den nye forvaltningsramme styrke EU's strategiske mål og bidrage til sammenkædningen med globale initiativer, herunder i FN- eller OECD-regi. Den bør sikre en mere produktiv og effektiv inddragelse af ministerier og eksperter på EU-plan, og endelig bør den bidrage til at fremme effektive løsninger og politiske reformer i praksis. I den forbindelse vil Kommissionen hjælpe med at intensivere arbejdet med investeringer som en del af det europæiske uddannelsesområde. Dette vil omfatte fremme af debat i politiske fora på højt niveau såsom fælles drøftelser mellem EU's finansministre og EU's undervisningsministre og med andre institutioner såsom Den Europæiske Investeringsbank og Europa-Parlamentet. På den tekniske plan vil en ekspertgruppe om kvalitetsinvesteringer i uddannelse støtte denne proces og hjælpe med at fastholde fokus på nationale og regionale investeringer. Kommissionen vil også yde særlig støtte til lokale, regionale og nationale myndigheder for at fremme gensidig læring, analyse og udveksling af god praksis for investeringer i uddannelsesinfrastruktur.

4.2 Beskrivelse af den gunstige ramme

I perioden indtil 2025 foreslår Kommissionen, at den **gunstige ramme for det europæiske uddannelsesområde opretholder alle de afprøvede og gennemtestede ordninger for gensidig læring i ET 2020**, f.eks. arbejdsgrupper, generaldirektører, peerlæringsinstrumenter, navnlig med finansieringsstøtte fra Erasmusprogrammet. Andre relevante forvaltningsorganer såsom Det Rådgivende Udvalg for Erhvervsrettet Uddannelse bør også inddrages.

For at opfylde de stadig mere komplekse og foranderlige krav i det digitale samfund og den digitale økonomi vil den gunstige ramme for det europæiske uddannelsesområde lette inddragelsen og samspillet i det bredere økosystem for uddannelse ved at fremme en god balance mellem onlinemøder og fysiske møder.

De vigtigste træk ved denne gunstige ramme:

- Rådet opfordres til at afholde regelmæssige fælles drøftelser mellem Rådet for Uddannelse, Ungdom, Kultur og Sport og andre rådssammensætninger for at bidrage til en tværministeriel tilgang til uddannelse og for at styrke uddannelse som bidrag til

EU's politiske prioriteter⁵⁹ og samtidig støtte arbejdet med uddannelse inden for rammerne af det europæiske semester.

- Et styringsudvalg for det europæiske uddannelsesområde, som skal gøre status og sikre fremdrift i alle disse initiativer, der gør det europæiske uddannelsesområde til en realitet. Dets sammensætning og arbejdsmetoder bør fastlægges sammen med medlemsstaterne inden udgangen af juni 2021.
- Styrket struktureret arbejde mellem Kommissionen, medlemsstaterne og med interessenter for at samskabe politik- og finansieringstiltag, herunder gennem bottom-up-initiativer og øget anvendelse af EU-midler.
- En permanent platform for det europæiske uddannelsesområde som en offentlig indgang til tiltag og tjenester. Platformen skal sikre gennemsigtighed og adgang til information og skabe et lettilgængeligt rum med oplysninger om aktiviteter og resultater under den gunstige ramme. Platformen vil også omfatte en interaktiv platform til støtte for medlemsstaternes og interessenternes samarbejde og udvekslinger.

4.3 *Spring af fremskridt*

Der er dokumentation for, at EU-mål sætter uddannelsesspørgsmål på den nationale dagsorden og fremmer overvågningen af fremskridt. De er centrale referencepunkter for det europæiske semester og afgørende for EU-finansieringen. Som et middel til fortsat sporing af fremskridt inden for uddannelse foreslår Kommissionen en række **mål, der skal nås inden 2030, hvilket falder sammen med fristen for målene for bæredygtig udvikling**. Tidsfristen giver medlemsstaterne tid til at indføre og gennemføre de nødvendige politiske reformer og investeringer og tid til, at virkningerne kan slå igennem.

Disse mål bør baseres på internationalt sammenlignelige data baseret på individuelle landeaggregater og et vægtet gennemsnit for EU. De bør overvåges på en kønsopdelt måde. Kommissionen opfordrer Rådet til at forpligte EU som helhed til at nå følgende mål inden 2030⁶⁰:

- Andelen af 15-årige med ringe færdigheder i læsning, matematik og naturvidenskab bør være mindre end 15 %.
- Andelen af elever i 8. klasse med ringe IT-færdigheder bør være mindre end 15 %.
- Mindst 98 % af børn mellem tre år og alderen for obligatorisk skolestart bør deltage i førskoleundervisning.
- Andelen af personer i alderen 20-24 år med mindst en sekundæruddannelse på andet trin bør være 90 %.
- Andelen af 30-34-årige med en gennemført videregående uddannelse bør være på mindst 50 %.

⁵⁹ Herunder konferencen om Europas fremtid, den europæiske grønne pagt, den europæiske søjle for sociale rettigheder og FN's verdensmål for bæredygtig udvikling.

⁶⁰ Datakilderne for disse mål er angivet i Kommissionens arbejdsdokument.

Som understreget i dagsordenen for færdigheder bør 50 % af den voksne befolkning i EU desuden deltage i læring hvert år inden 2025.

De foreslåede mål for det europæiske uddannelsesområde og målene for voksenaluddannelse, erhvervsuddannelse og beskæftigelsesegnethed i dagsordenen for færdigheder og i forslaget til Rådets henstilling om erhvervsrettet uddannelse supplerer og styrker gensidigt hinanden og dækker hele uddannelsesspektret. Kommissionen vil regelmæssigt gøre status over de fremskridt, der er gjort for at nå disse mål, og om nødvendigt foreslå, at de forlænges og revideres i 2030.

Kommissionen offentliggør hvert år den europæiske rapport om uddannelsesovervågning (Education and Training Monitor) for at gøre status over etableringen af det europæiske uddannelsesområde i alle uddannelsessektorer. Rapporten omfatter landeprofiler, fremskridt hen imod EU-målene under hensyntagen til EU-mål og landemål og er et kompas for politiske reformer. I rapporten foretages en konsekvent analyse af data efter køn, socioøkonomisk status, særlige uddannelsesmæssige behov og mindretals- eller migrantbaggrund.

Målene for det europæiske uddannelsesområde bør ledsages af en række analyse- og peerlæringsværktøjer, som kan måle fremskridt på grundlag af internationalt sammenlignelige og løbende indsamlede data. Overvågning af uddannelse i EU omfatter også andre kvantitative og kvalitative indikatorer samt undersøgelser og forskningsresultater. Kommissionen vil samarbejde med medlemsstaterne, eksperter, interessenter og internationale partnere om at udvikle indikatorer på områder, der ikke er omfattet af eksisterende internationale dataindsamlinger, men som er prioriterede mål for det europæiske uddannelsesområde.

For at gøre status over fremskridt hen imod det europæiske uddannelsesområde inden 2025, drøfte næste skridt og skabe fornyet fremdrift vil Kommissionen offentliggøre en **statusrapport om det europæiske uddannelsesområde i 2022** og tilrettelægge en **midtvejsevaluering sammen med Europa-Parlamentet i 2023**. Kommissionen vil fremlægge en fuldstændig rapport om det europæiske uddannelsesområde i 2025.

5 KONKLUSION

Som det fremgår af denne meddelelse, afhænger det europæiske uddannelsesområdes succes af det hidtidige samarbejde, et fornyet tilsagn om at forfølge fælles mål og en solid ramme, der skal få det til at ske og blive en realitet i 2025. Kommissionen opfordrer Rådet til at godkende de seks dimensioner, der ligger til grund for det europæiske uddannelsesområde, dets midler og milepæle, og den foreslåede gunstige ramme frem til 2025. Det europæiske uddannelsesområde sætter fremtidens uddannelse i Den Europæiske Union i perspektiv. Heri indkredses nøglespørgsmål og opstilles mulige veje fremad i overensstemmelse med nærhedsprincippet og i fuld overensstemmelse med medlemsstaternes beføjelser inden for uddannelse på nationalt, regionalt og lokalt plan. Uddannelse vil være en afgørende drivkraft for en genopretning med fokus på den grønne og digitale omstilling. Desuden vil arbejdet med det europæiske uddannelsesområde bidrage til EU's og medlemsstaternes geopolitiske positionering.

Kommissionen er fast besluttet på at gøre det europæiske uddannelsesområde til en realitet inden 2025 og opfordrer de øvrige EU-institutioner, medlemsstaterne, uddannelsessektoren og

alle, der lægger vægt på uddannelse, til at forene deres kræfter og styrke uddannelsens magt til at forme en bæredygtig og generøs verden.